

SŁAWOMIR BYLINA¹

Sprawozdanie z III OGÓLNOPOLSKIEJ KONFERENCJI
NAUKOWEJ „DUSZPASTERSTWO SŁUŻB MUNDUROWYCH
W POLSCE ASPEKTY SPOŁECZNO – HISTORYCZNE”
9 KWIETNIA 2025

Report from the 3rd NATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE „PAS-
TORAL CARE OF UNIFORMED SERVICES IN POLAND – SOCIAL
AND HISTORY ASPECTS”
APRIL 9, 2025

Trzecia z serii Ogólnopolskiej konferencji naukowej na temat DUSZPASTERSTWO SŁUŻB MUNDUROWYCH W POLSCE ASPEKTY SPOŁECZNO-HISTORYCZNE zorganizowały: Katedra Teorii Społecznych i Socjologii Rodziny oraz Katedra Socjologii Bezpieczeństwa i Kryminologii (Wydział Nauk Społecznych), a także Katedra Historii XIX wieku i Pracownia Wojskowo-Historyczna (Wydział Humanistyczny) Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Ośrodek Badań nad Polonią i Duszpasterstwem Polonijnym KUL. Wsparcie organizacyjne zapewniał Uczelniany Samorząd Studentów KUL Koło Naukowe Historyków Studentów KUL.

Komitety naukowy konferencji stanowili: Ks. prof. dr hab. Mirosław Kalinowski, Ks. prof. dr hab. Mirosław Sitarz, Ks. prof. dr hab. Józef Krukowski, Ks. prof. dr hab. Janusz Mariański, Ks. prof. dr hab. Stanisław Zięba,

¹ Ks. podinsp. prof. KUL dr hab. Sławomir Bylina, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Wydział Nauk Społecznych, ORCID: 0000-0002-3975-5625.

Artykuły są objęte licencją Creative Commons Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne – Bez utworów zależnych 4.0 Międzynarodowe (CC BY-NC-ND 4.0)

Ks. prof. dr hab. Przemysław Kantyka, Ks. prof. dr hab. Piotr Stanisław, Ks. prof. dr hab. Edward Jarmoch, Ks. prof. dr hab. Kazimierz Pierzchała, Prof. dr hab. Wiesław Jan Wysocki, Prof. dr hab. Tomasz Kośmider, Dr hab. prof. KUL Arkadiusz Jabłoński, Dr hab. prof. KUL Tomasz Nowicki, Ks. dr hab. prof. KUL Maciej Hułas, Dr hab. prof. KUL Ewa M. Ziółek, Ks. dr hab. prof. KUL Sławomir Zych, Ks. dr hab. prof. UW Cezary Smuniewski, Dr hab. prof. ASzWoj Marek Bielecki, Dr hab. prof. UR Jerzy Nikołajew, Dr hab. prof. UO Andrzej Szymański, Dr hab. prof. UKEN Przemysław Wywiół, Dr hab. prof. UR Jerzy Kuzicki, Płk dr hab. prof. ASzWoj Juliusz Tym, Dr hab. prof. UŚ Marek Rembierz.

Komitet organizacyjny konferencji składał się z przewodniczącego ks. nadkom. dr hab. Sławomira Byliny prof. KUL (Katedra Socjologii Bezpieczeństwa i Kryminologii, KUL, KAS), oraz dr hab. Wojciecha Gizickiego prof. KUL (Katedra Socjologii Bezpieczeństwa i Kryminologii, KUL), Dr Marcin Baranowski (Katedra Historii XIX w./Pracownia Wojskowo-Historyczna KUL), mjr mgr Damian Jarząbek (Oddział Specjalny ŻW).

Patronatem wydarzenie objęli: Abp dr hab. Stanisław Budzik, Wielki Kanclerz KUL, Biskup Polowy Wojska Polskiego dr Wiesław Lechowicz, Delegat KEP ds. KAS, Policji i Więziennictwa, Biskup Warszawsko-Praski dr Romuald Kamiński, Delegat KEP ds. Strażaków, Biskup dr hab. Artur G. Miziński, Biskup Adam Bab, Minister Obrony Narodowej, Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, Sekretarz Stanu, Szef Krajowej Administracji Skarbowej, Komendant Główny Straży Granicznej, Komendant Główny Policji, Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, Dyrektor Generalny Służby Więziennej, Polski Związek Łowiecki.

Obrady Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej poprzedziła Eucharystia w Kościele Akademickim KUL, której przewodniczył i homilie wygłosił bp Adam Bab biskup pomocniczy lubelski.

Uroczystego otwarcia konferencji na terenie obiektów KUL dokonał ks. nadkom. dr hab. Sławomir Bylina prof. KUL. Następnie głos zabrali w kolejności: w imieniu Rektora KUL ks. dr hab. Piotr Wiśniewski prof. KUL Prorektor. Następnie dr hab. Arkadiusza Jabłońskiego prof. KUL, Dziekan Wydziału Nauk Społecznych, oraz dr hab. Monika Sidor prof. KUL Prodziekan Wydziału Humanistycznego.

Obradom plenarnym przewodniczył dziekan Wydziału Nauk Społecznych dr hab. Arkadiusza Jabłońskiego prof. KUL. Pierwszym prelegentem był Prof. dr hab. Wiesław Jan Wysocki (UKSW), który omówił temat: Kapelani polskich formacji wojskowych i Wojska Odrodzonej Rzeczypospolitej 1914-1920 (w 90. rocznicę śmierci Komendanta). W drugim wystąpieniu plenarnym Prof. dr hab. Tomasz Kośmider (Uniwersytet WSB Merito) przedstawił:

Duszpasterstwo wojskowe wyznania rzymskokatolickiego w Polsce Ludowej. Organizacja, miejsce w przestrzeni publicznej. Jako trzeci głos zabral ks. prof. dr hab. Edward Jarmoch (UPH), na temat Religijno-społeczne postawy żołnierzy Wojska Polskiego u progu reaktywacji Ordynariatu Polowego WP. Na zakończenie obrad plenarnych usłyszeliśmy wykład ks. nadkom. dr hab. Sławomira Byliny prof. KUL (KUL, KAS) pod tytułem Międzynarodowe archiwalia na temat duszpasterstwa wojskowego na emigracji.

Drugą częścią konferencji była sekcja tematyczna zatytułowana Duszpasterstwo dziedziny obronnej państwa, prowadzona przez prodziekana Wydziału Nauk Społecznych dr hab. Wojciecha Gizickiego prof. KUL. Przedstawiono następujące referaty z przypisaniem afiliacji i tytułu wystąpienia: Dr hab. prof. KUL Ewa M. Ziółek (KUL) Tworzenie struktur Kapelanatu Polowego w wojsku Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego. Dr hab. prof. UR Jerzy Kuzicki (Uniwersytet Rzeszowski) Kapelani powstania styczniowego na emigracji. Wybrane przykłady. Dr hab. prof. UKEN Przemysław Wywiół (Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie) Opieka duszpasterska i życie religijne żołnierzy garnizonu Wojska Polskiego w Krakowie w okresie międzywojennym. Dr Bartosz Walicki (Instytut Teologiczno-Pastoralny w Rzeszowie), ks. dr hab. Sławomir Zych (KUL), Polskie duszpasterstwo cywilne i wojskowe w Królestwie Węgier w latach II wojny światowej w świetle materiałów z Archiwum Prymasowskiego w Ostrzyhomiu. Dr hab. prof. UO Andrzej Szymański (Uniwersytet Opolski) O. Franciszek Adam Studziński OP na celowniku UB i SB. Dr hab. Jerzy Nikolajew prof. URz (Uniwersytet Rzeszowski), Duszpasterstwo więzienne w Polsce. Przypadek ks. Jana Sikorskiego. Ks. kmdr. por. rez. dr Zbigniew Jaworski, I kanclerz Kurii OPWP, postulator procesu bł. kmdr por. Władysława Miegonia, Sylwetka kapelana bł. kmdr por. Władysława Miegonia. Dr hab. prof. UŚ Marek Rembierz Ornat i utensylia liturgiczne z muzeum ateizmu... O kształtowaniu morale i tzw. wychowawczych funkcjach duszpasterstwa służb mundurowych. Ks. dr Michał Kłakus (Francja), O. Józef Maria Bocheński jako kapelan wojskowy w Rzymie (1944-45) – działalność duszpasterska i społeczno-polityczna. Dr Szymon Hatłas, (Polski Związek Łowiecki – Zarząd Główny) Wspólnota w czasach próby. Rola kapelanów PZŁ podczas działań w ramach systemu ochrony ludności. Ks. dr hab. prof. UW Cezary Smuniewski (UW) Duszpasterstwo na Ukrainie w czasie wojny. Ks. dr hab. Krzysztof Grzesiak, Duszpasterstwo prawosławne.

Kolejną część konferencji poprowadzono w systemie panelowym. Pierwszy panel zatytułowany *Duszpasterstwo w dziedziny obronnej państwa* przewodniczył ks. nadkom. dr hab. Sławomir Bylina prof. KUL (KAS). Panelistami byli: Ks. ppłk SG Wiesław Kondraciuk Dziekan Straży Granicznej,

Ks. Stanisław Stelmaszek, Kapelan Wojewódzki i Miejski Policji we Wrocławiu, ks. dr Jan Pol, z-ca naczelnego kapelana więziennictwa, Ks. bryg. Władysław Kulik, Małopolski Kapelan Wojewódzki Strażaków, ks. druh. Paweł Samborski, ks. płk Tomasz Paroń, Kapelan Garnizonu Biała Podlaska

Drugi panel zatytułowany *Służby umundurowane i organizacje proobronne* prowadził dr Marcin Baranowski Katedra Historii XIX w./Pracownia Wojskowo-Historyczna KUL. Uczestnikami byli: Ks. prałat mgr inż. Wiktor Ojrzyński Dziekan Duszpasterzy Leśników, Ks. Sylwester Dziedzic, Krajowy Kapelan Polskiego Związku Łowieckiego, ks. mjr zw. Andrzej Biernat, Związek Piłsudczyków, ks. mjr DS Wojciech Majewski, Drużyny Strzeleckie, ks. por. dr Krzysztof Banasiuk, kapelan 22 Dęblińskiego BLP WOT, ks. nadkom. dr hab. prof. KUL Sławomir Bylina, (KUL, KAS), Federacja Kawalerii Ochotniczej oraz Stowarzyszenia Weteranów Misji Pokojowych ONZ.

Konferencja została podsumowana przez ks. nadkom. dr hab. Sławomir Bylina prof. KUL. Następnie uczestnicy i organizatorzy udali się na wspólny posiłek. Planowanym tematem kolejnej konferencji jest temat Duszpasterstwa służb mundurowych w Polsce. Etyka formacji umundurowanych w Rzeczypospolitej Polskiej.